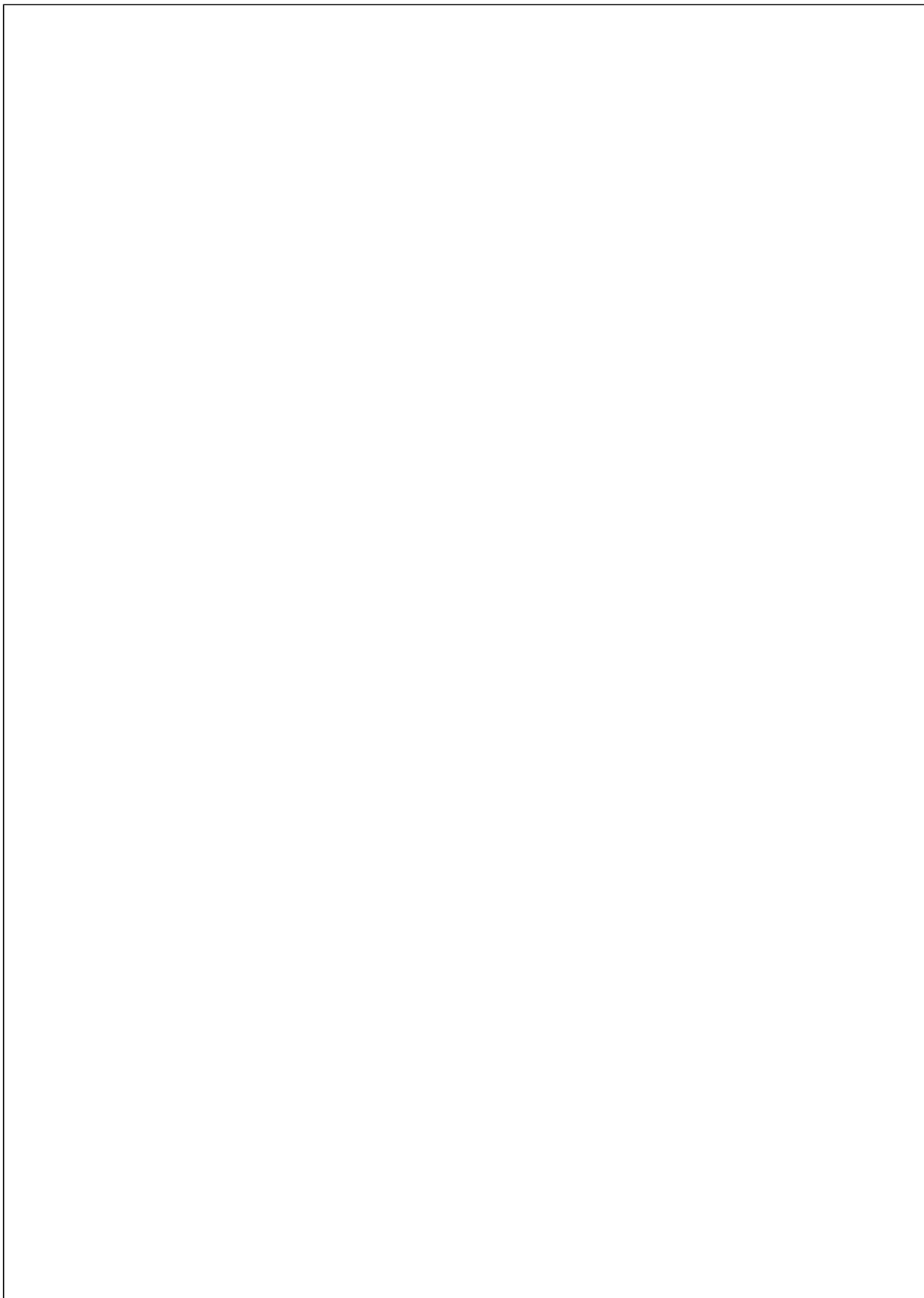

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/205038,Otwarcie-wystawy-Podeptane-konwencje-Zbrodnie-Wehrmachtu-na-zolnierzach-Wojska-P.html>
27.02.2026, 22:29

[Następny](#)

[Powrót](#)

Otwarcie wystawy „Podeptane konwencje. Zbrodnie Wehrmachtu na żołnierzach Wojska Polskiego w trakcie walk i po zakończeniu kampanii polskiej 1939 r.”

Wernisaż odbył się 3 września 2024 roku w Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Warszawie.

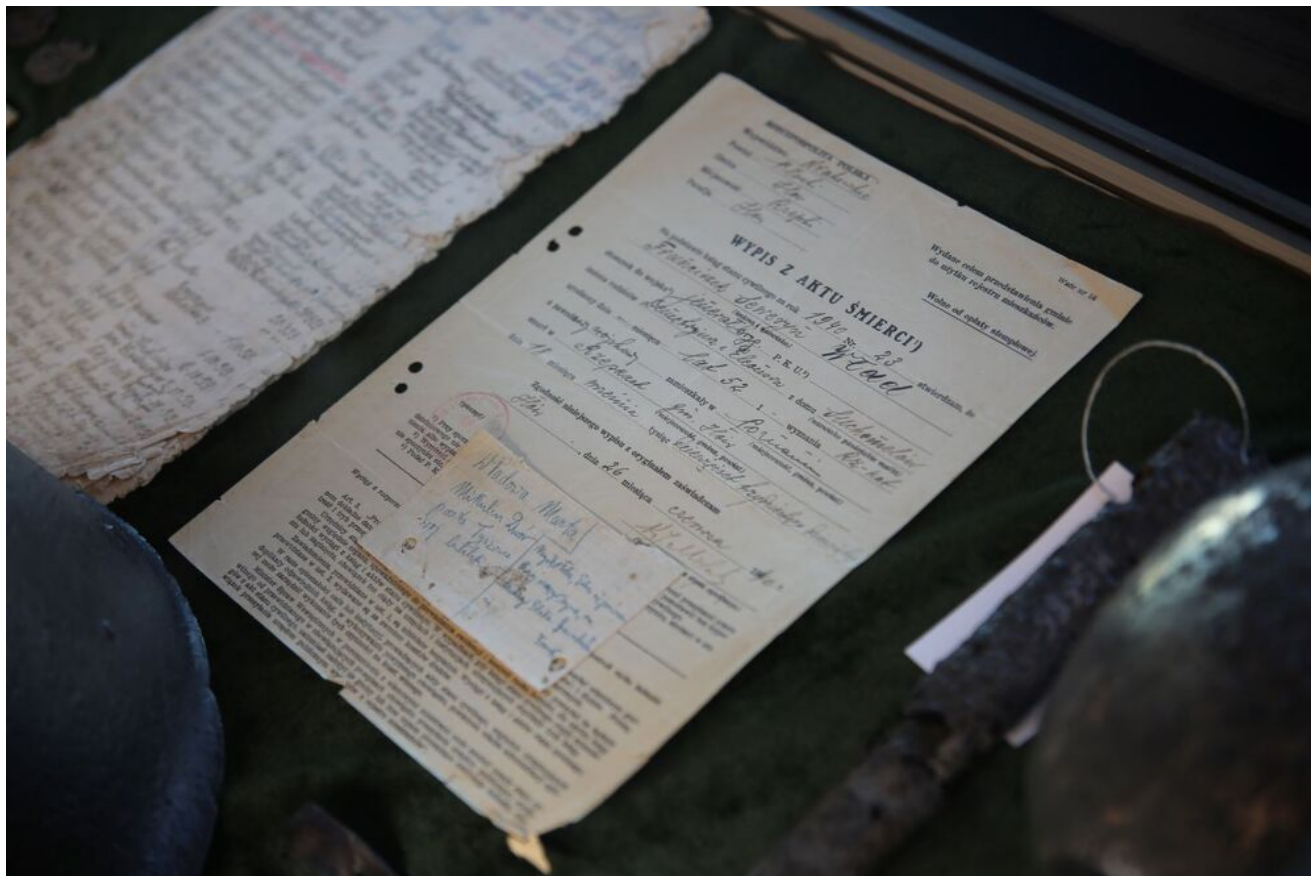
03.09.2024

W Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego otworzyliśmy wystawę „Podeptane konwencje. Zbrodnie Wehrmachtu na żołnierzach Wojska Polskiego w trakcie walk i po zakończeniu kampanii polskiej 1939 r.” Jest to pierwsza tego typu prezentacja, koncentrująca się na temacie zbrodni popełnionych przez Wehrmacht na jeńcach wojennych w trakcie działań wojennych jesienią 1939 r. w Polsce. Większość wykorzystanych zdjęć nie była dotąd prezentowana.

Wystawę przygotowaną przez Biuro Badań Historycznych we współpracy z Biurem Edukacji Narodowej IPN otworzył zastępca prezesa Instytutu, dr Mateusz Szpytma.

Otwarcie wystawy „Podeptane konwencje. Zbrodnie Wehrmachtu na żołnierzach Wojska Polskiego w trakcie walk i po zakończeniu kampanii polskiej 1939 r.” – Warszawa, 3 września 2024. Fot. Rafał Pękalski (IPN)

Otwarcie wystawy „Podeptane konwencje. Zbrodnie Wehrmachtu na żołnierzach Wojska Polskiego w trakcie walk i po zakończeniu kampanii polskiej 1939 r.” - Warszawa, 3 września 2024. Fot. Rafał Pękalski (IPN)

Otwarcie wystawy „Podeptane konwencje. Zbrodnie Wehrmachtu na żołnierzach Wojska Polskiego w trakcie walk i po zakończeniu kampanii polskiej 1939 r.” - Warszawa, 3 września 2024. Fot. Rafał Pękalski (IPN)

1 września 1939 r. o godz. 4.45 Niemcy dokonały zbrojnej napaści na Polskę, rozpoczynając tym

samym II wojnę światową. W trakcie działań wojennych oraz po ich zakończeniu armia niemiecka w sposób rażący łamała przyjęte reguły prawa międzynarodowego nie tylko wobec ludności cywilnej, ale również wobec jeńców wojennych, których chroniły międzynarodowe konwencje.

Wystawa „Podeptane konwencje. Zbrodnie Wehrmachtu na żołnierzach Wojska Polskiego w trakcie walk i po zakończeniu kampanii polskiej 1939 r.” opowiada o zbrodniach, jakich dopuścili się żołnierze niemieccy na branych do niewoli żołnierzach Wojska Polskiego. Obraz WP i Polski w propagandzie niemieckiej miał ogromne przełożenie na zachowanie się żołnierzy Wehrmachtu. Żołnierzom polskim nadano stereotypowe cechy o zabarwieniu pejoratywnym. Pisano, że przepełnieni są nienawiścią wobec Niemców.

Każdego dnia walk w trakcie niemieckiej inwazji na Polskę dochodziło do zbrodni na jeńcach wojennych. Byli oni rozstrzeliwani na polu walki, miały również miejsce przypadki dobijania rannych żołnierzy i nieudzielenia im pomocy medycznej.

Do licznych zbrodni dochodziło również na kolejnych etapach niewoli: w trakcie transportu, w punktach zbiorczych, w obozach przejściowych (Durchgangslager), tymczasowych obozach jenieckich (Gefangenenlager) oraz w stałych obozach jenieckich – stalagach i oflagach.

W wyniku najnowszych ustaleń wiadomo, że w okresie od września do grudnia 1939 r. doszło do 763 przypadków zbrodni, w których zamordowanych zostało co najmniej 1725 jeńców.

Największa zbrodnia wojenna na polu walki została popełniona przez Niemców w Zakroczymiu 28 września 1939 r., zaś najwięcej przypadków zbrodni miało miejsce w trakcie bitwy nad Bzurą – największej bitwy kampanii polskiej. Z kolei do najkrwawszych incydentów w punktach zbiorczych jeńców doszło w Serocku (4 września 1939) i Zambrowie (13/14 września 1939), natomiast największa egzekucja jeńców wojennych w oparciu o wyrok sądu doraźnego miała miejsce w Boryszewie 22 września 1939 r., gdzie zamordowano 50 żołnierzy Bydgoskiego Batalionu Obrony Narodowej. Zbrodniczy charakter miało również stworzenie warunków bytowych – żywieniowych i sanitarnych, bezpośrednio zagrażających życiu jeńców wojennych na każdym z etapów niewoli.

Najgorzej traktowaną grupą żołnierzy Wojska Polskiego, którzy trafili do niemieckiej niewoli byli Żydzi. W obozach byli separowani od pozostałych jeńców, stosowano również wobec nich różnego rodzaju szykany w postaci angażu do najcięższych prac lub kary dyscyplinarne.

Biorąc pod uwagę liczne relacje i zeznania, w których mowa jest o zmarłych w punktach zbiorczych i obozach oraz w trakcie transportu, można założyć, że górny szacunek liczby ofiar mógł wynosić 4–5 tysięcy jeńców.

Autorem wystawy jest dr Tomasz Sudoł (Biuro Badań Historycznych IPN), koncepcję i opracowanie graficzne przygotował Rafał Pękalski (Biuro Edukacji Narodowej IPN). Recenzję naukową wystawy sporządził dr hab. Sebastian Piątkowski (Delegatura IPN w Radomiu).

Wystawa będzie udostępniona w Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego (Warszawa, ul. Marszałkowska 107) od 3 do 13 września 2024 roku.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Wystawa